

Svět člověka a doprava

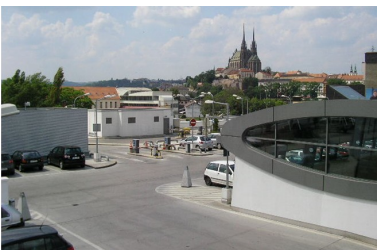
Jezdíme autem. Auto nás provází větší částí života. Zajímá vás, proč se člověk přemísťuje? Jaké má k tomu důvody? Co znamená význam slova bariéra a jakým způsobem ji lze překonat? Co jsme automobilovou dopravou získali a co ztrácíme? Jak spolu vše souvisí? Zveme vás k nahlédnutí do dalšího textu, který Vám na některé otázky pomůže odpovědět.

Doslovná vředy přítomnost automobilů rozhodným způsobem změnila člověka a jeho chování. Do značné míry změnila i naši krajinu a ovlivnila sídelní strukturu. Automobil a vše s ním spojené je tak každodenní součástí našeho života. Abychom lépe s touto situací vycházeli, využívali jejich výhod a co nejvíce zmenšili nepříznivé okolnosti jejich dopadů, je dobré se s touto aktuální problematikou současnosti důkladně seznámit. Znalost souvislostí a rozmanitých závislostí umožní mnoho věcí předvídat a správně odhadovat. I to může přispět k bezpečnému, zdravému a spokojenému životu. Člověk je jediným z živočichů, který cílevědomě využívá

dopravní prostředky k přesunu z místa na místo. Nepochybně úspora času a sil, které by jinak musel věnovat pěšímu přesouvání, přispěla k ohromnému civilizačnímu růstu člověka. Úspory mohl věnovat jak jiným důmyslnějším činnostem a jejich rozvoji, tak lepšímu poznání svého okolí. Doprava dopravními prostředky (zvířaty, loděmi, povozy, lanovkami, vlaky a letadly, snad v budoucnu i raketami a raketoplány) proto znamenala vždy přínos pro člověka. Člověk, který ji provozoval, ušetřil svoji energii a své dopravní energetické výdaje přenesl na dopravní prostředky.

S rozvojem postmoderní společnosti význam dopravy neustále roste. Doprava patří mezi základní potřeby lidstva, především díky rozdílnému potenciálu krajin světa. Lidé nenacházejí ve svém okolí všechno to, co potřebují k životu a jsou tedy nuceni přemísťovat své hmotné statky i sebe sami.

Příklad vhodného umístění parkoviště v centru Brna

V současnosti dopravu řadíme také mezi stěžejní odvětví ekonomiky. Základním fenoménem dnešní doby je překonání bariér prostoru v co nejkratším čase. Bariéry prostoru mohou být chápány jako fyzické (např. vzdálenost, topografie apod.) anebo spíše společenské překážky (zaměstnání, obchod, služby). Slovo bariéra* v kontextu silniční dopravy představuje vždy možnost nového řešení (viz. např. rozvoj dálniční sítě v České republice). Rozvoj dopravy je spojen s významnými aspekty lidské společnosti. Tyto aspekty mají především sociální povahu a jsou vyvolávány potřebou a touhou lidí uspokojovat své každodenní potřeby. Z tohoto důvodu může mít doprava mnoho významů, z nichž ten nejdůležitější je přeprava osob a zboží, případně informací.

Dopravní činnost podmiňuje prostorové rozmístění ostatních lidských aktivit, přičemž umožňuje jejich koncentraci na malé ploše. Sjednocuje především národohospodářská odvětví a zajišťuje jejich vzájemnou doplňkovost mezi odvětvími zejména poskytováním surovin, výrobků, potravin a pracovních sil. Doprava také propojuje mezi sebou regiony, které mají rozdílné předpoklady pro život lidí a jejich činnost. Napomáhá také k rozvoji přeshraniční spolupráce v rámci euroregionů*, jejichž základní podmínkou existence je dopravní dostupnost a prostupnost státních hranic.

Pro současný vývoj ve světě je charakteristické zrychlení životního tempa a s tím spojený také zvýšený pohyb lidí. V závislosti na těchto aspektech se také logicky zrychluje doprava. Lidé mají stále větší potřebu se přepravovat, převážet více nákladů a informací při zvětšené přepravní vzdálenosti.

V našem textu se budeme dále věnovat především **osobní silniční dopravě**.

UČITELŮV NÁMĚTOVNÍK:

- 1 „JEZDÍME AUTEM“ brainstorming - metodický list
- 2 „JEZDÍME AUTEM“ myšlenková mapa - metodický list
- 3a Mezinárodní poznávací značky - vyznáte se v nich? - metodický list
- 3b Mezinárodní poznávací značky - vyznáte se v nich? - pracovní list
- 4a Státní poznávací značky - vyznáte se v nich? - metodický list
- 4b Státní poznávací značky - vyznáte se v nich? - pracovní list

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ:

Pokuste se zamyslet nad ekonomickými důsledky dopravy. Uveďte pozitivní i negativní vliv dopravy na ekonomiky států.